

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 2, letnik XVII.

april 2019

Vsebina

mag. Janja Ravnikar:	Izvedba seminarja za člane ZLTSS	3
Katarina Barbara		
Fras, Sašo Kodrič:	Vasja Samec.....	3
Alenka Klemenčič:	31. Mednarodni CIOFF® folklorni festival Folkart ...	5
Tim Kastrevc,		
Franjo Čuček:	ŠentFolk 2019.....	6
Alina Cunk Perklič:	FS Vidovo v Romuniji	7
Klara Golič:	Kresovci v nemškem Bitburgu	8
Samo Trtnik:	Obiskovalce Dnevov narodnih noš pritegnile razstave o oblačilni dediščini	9
	Napoved prihajajočih dogodkov	11
Foto: Sašo Kodrič:	Direktor JSKD podelil zlato plaketo Vasji Samcu ..	12

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica	mag. Janja Ravnikar
član	Božidar Fabjan
član	Štefan Huzjan

Prispevke pošiljajte na: [janja.ravnikar\(at\)gmail.com](mailto:janja.ravnikar(at)gmail.com)

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Goričane. Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske XI.

Izvedba seminarja za člane ZLTSS

8. decembra 2018 smo v organizaciji ZLTSS v Šentvidu pri Stični izvedli seminar za naše člane z naslovom »**Priprava skupine za udeležbo na mednarodnih folklornih festivalih**«. Predavali so dr. Drago Kunej, dr. Bruno Ravnikar, Vasja Samec, Tone Grahek in mag. Janja Ravnikar.

Govorili smo o mednarodnih folklornih festivalih in o pridobivanju vabil zanje (preko obvestil ZLTSS, neposredno, preko interneta), o mednarodnih izmenjavah, posrednikih, dolžnostih ob prejemu vabil. Povedano je bilo, kako naj poteka dopisovanje, kako je treba upoštevati navodila CIOFF® folklornim skupinam in kakšne so dolžnosti po udeležbi na mednarodnem festivalu, vključno s pošiljanjem poročil *on line*.

Slišali smo, kako naj prilagodimo spored folklornih skupin akustičnim pogojem prireditelja v zaprtem ali odprtem prostoru, kakšna naj bo izbira in postavitev glasbil v posameznih primerih in postavitev glasbenikov na odru ter postavitev mikrofонов in monitorjev, kako lahko nadzorujemo tonskega tehnika in o pomembnosti predhodne tonske vaje. Dotaknili smo se tamburaške spremljave folklornih sporedov in govorili o sestavi tamburaških skupin, treh različnih uglasitvah in pravilnem načinu igranja na tambure. Spopadli smo se s temo postavitve tamburaških skupin na odru in s postavitvijo glasbil pred mikrofoni.

Govorili smo o pripravi folklorne skupine za udeležbo na mednarodnem folklornem festivalu, kako ukrepati, ko organizator zahteva drugačne pogoje od pričakovanih, kako v zadnjem hipu lahko rešujemo naš ugled ob spremembi zahtev organizatorja, ne da bi pri tem prizadeli ugled naše države v inozemstvu ter kako tudi sicer poskrbeti za čim boljši ugled naše države v inozemstvu. Zahvala za izvedbo gre vsem predavateljem in našim gostiteljem, folklorni skupini Vidovo.

mag. Janja Ravnikar, predsednica ZLTSS

Vasja Samec

prejemnik Zlate plakete JSKD RS za življenjsko delo

Ko beseda nanese na folklorno dejavnost, ljudski ples, glasbo in je govor o začetkih te ljubiteljske kulture, ki si v Sloveniji spretno utira pot

med uveljavljene zvrsti umetnosti, ne moremo mimo osebe, ki je večji del svojega življenja posvetila in podredila ravno poustvarjanju in ohranjanju ljudskega. Vasja Samec je pričel pisati svojo folklorno zgodbo že v srednji šoli, ko se je po spletu naključij udeležil prvega folklornega nastopa, takrat še z Veselimi pastirji pri KUD Jože Hermanko. V prihodnjih letih je postal plesalec Akademске folklorne skupine Študent in kasneje tudi njen umetniški vodja. Vasja »Študente« umetniško vodi še danes in tako pomembno vpliva na delovanje skupine.

Preteklo leto je bilo tako za Vasjo kot tudi za člane Akademске folklorne skupine Študent izjemnega pomena, saj je naš Tovariš, kot ga kličemo vsi njegovi, obeležil kar dva jubileja – 50 let folklornega ustvarjanja in 70 let izjemno pestrega življenja. Potrditev, kako pomembno inakovostno je njegovo ustvarjanje na področju folklorne dejavnosti, so številna odlikovanja in nagrade, med katerimi velja omeniti Maroltovo plaketo, najvišje priznanje za folklorno dejavnost v okviru JSKD, in Svečano listino Univerze v Mariboru za izredne uspehe pri vodenju AFS Študent. Vasja je Častni član Zveze kulturnih društev Maribor, prejemnik zlatih značk Zveze kulturnih organizacij in Častni član Kulturno umetniškega društva Študent. Na ukaz predsednika države Boruta Pahorja je postal prejemnik Medalje za zasluge za prispevek k ohranjanju slovenske nesnovne dediščine na področju ljudskega plesnega izročila.

Člani AFS Študent z občudovanjem in velikim spoštovanjem spremljamo del Vaska ter se z njim veselimo vsakega dosežka. Novi uspeh našega umetniškega vodje je sledil že v mesecu januarju, ko je g. Vasja Samec na proslavi JSKD prejel Zlato plaketo JSKD Republike Slovenije za življenjsko delo. Gre za najvišje odličje sklada, ki je zapolnilo pomembno mesto v mozaiku mnogih dosežkov Vasje. Čestitke! Ponosni na našega Tovariša smo plesalci AFS Študent v četrtek, 24. 1. 2019 na podelitvi priznanj in odličij JSKD za leto 2018 na Ljubljanskem gradu zaplesali odrsko postavitev Plesi ob Florijanovem – »Šnops«, katere avtor je najvišji nagrajenec.

Tisti, ki smo imeli priložnost srečanja z Vasjo vemo, da imamo opravka z Velikim človekom, učiteljem, ki svoje znanje nesebično predaja že več kot 50 let. Pa ne samo folklorno znanje. So izkušnje za življenje, je širina v razmišljanju in so marsikdaj tudi nasveti za stabilnejšo plovbo po reki življenja. Hvaležni za vsako izkušnjo in novo znanje se Ti iskreno zahvaljujemo! V mesecu aprilu imamo ponovno priložnost za slavo, saj

je 1. april dan, ko Vasja praznuje svoj rojstni dan. Kličemo: »Vse najboljše in bodi še naprej obdan z mladimi in deli lepe trenutke svojega življenja z nami, tvojimi Kudovci!«

Katarina Barbara Fras in Sašo Kodrič,
podpredsednica in predsednik AFS Študent

31. Mednarodni CIOFF® folklorni festival Folkart Maribor, 25. 6. – 29. 6. 2019

Časi se spreminjajo, mi z njimi, in s tem tudi naši festivali. Zato se moramo organizatorji vsako leto bolj truditi, da lahko pripeljemo svetovno kulturo na naše odre; včasih bolj, včasih manj uspešno. Vedno pa s srcem in z najboljšim namenom. Ne bomo o denarju, kajne, da ne? Saj ga vedno primanjkuje, pa vendar imamo v Sloveniji kup krasnih folklornih festivalov, ki ohranjajo vsem nam ljubo in dragoceno ljudsko izročilo. Pripeljejo nam ga skoraj na domači prag in toliko bolje, če to kulturno izročilo prihaja nekje od daleč, z drugega kontinenta, recimo. In takšno, ki ga ne srečamo ravno pogosto. Mariborski Folkart je pač te vrste festival, ki svoje mreže spleta po celem svetu, letos že enaintridesetič. Ponosni smo lahko, Slovenci, da imamo festival, ki je bil sploh prvi na svetu med tovrstnimi festivali počaščen s pokroviteljstvom UNESCO. Folkart ni le mariborski, je slovenski festival, ki ponosno nosi zastavo naše čudovite dežele.

In koncem junija meseca bodo folklorne skupine z vsega sveta ponovno obarvale ne le Maribor, ampak tudi druga slovenska mesta in kraje. Doživeli bomo strumne in ritmične korake Irske, čudovito milino Španije, nebrzdano energijo Ukrajine, divjost in hkrati umirjenost otočja Guam, ponosno držo sončne Makedonije, eksotiko Majev in Aztekov Mehike, seveda, kot vsako leto pa tudi očarljivost naše Slovenije. Saj boste prišli, ne? Veseli vas bomo!

Alenka Klemenčič, Producentka Folkarta, Narodni dom Maribor

ŠentFolk 2019

Smo folklorna skupina Vidovo iz Šentvida pri Stični, ki organizira Mednarodni folklorni festival ŠentFolk. Želimo, da naš festival postane večji in bolj prepoznaven folklorni festival v Sloveniji. Zato iščemo folklorne skupine, ki bi se nam pridružile pri organizaciji festivala, saj bi nam skupaj to uspelo.

Mednarodnega folklornega festivala smo se lotili kot samostojna skupina, saj smo želeli nadaljevati tradicijo, ki je trajala 12 let z Mednarodnim folklornim festivalom SloFolk. Z odločitvijo, da nadaljujemo tradicijo, smo se podali novim izzivom naproti. Ker pa smo bili edina folklorna skupina pri organizaciji, smo festival skrajšali na tri dni. Vendar smo zaradi kratkega časovnega razpona festivala težko dobili skupine, ki bi bile pripravljene sodelovati tako kratek čas, saj so stroški prevoza enaki, če so na festivalu 3 ali 5 dni. Zaradi tega so se raje odločili, da se udeležijo drugih festivalov. Vseeno nam je uspelo in tako so se 1. Mednarodnega folklornega festivala ŠentFolk 2017 udeležile skupine iz Italije in Srbije, s katerimi smo imeli sklenjene prijateljske vezi. Na naš drugi festival v letu 2018 smo povabili skupine s Hrvaške, Poljske, Italije ter slovensko folklorno skupino BC iz Bovca, ki so nam prikazali svoje plese in običaje. Zaradi uspešnosti festivala smo se odločili, da povabimo k sodelovanju še druge skupine, da se nam pridružite pri soorganiziranju festivala. Z vašo odločitvijo k sodelovanju pri soorganiziranju festivala bi lahko festival podaljšali na vsaj 4 dni in s tem pridobili možnost večje udeležbe tujih skupin. Večji del organizacije festivala bi še vedno ostal naše breme. Pri organiziranju vašega dela bi vam seveda pomagali, če bi potrebovali kakšen nasvet ali pomoč.

Vabljeni ste prav vsi, ki ste pripravljeni pomagati in prispevati k razvoju Mednarodnega folklornega festivala ŠentFolk. Če vas zanima sodelovanje ali če imate morebitna dodatna vprašanja in predloge, prosimo, da nas kontaktirate na e-poštni naslov: fs.vidovo@gmail.com ali kd.vidovo@gmail.com ali pa na gsm 051 537-407 Tim Kastrevc. Veselimo se vašega pozitivnega odziva.

Tim Kastrevc
direktor Mednarodnega festivala ŠentFolk

Franjo Čuček
predsednik KD Vidovo

FS Vidovo v Romuniji

7. avgusta 2018 smo se člani FS Vidovo napotili na 26-urno vožnjo z avtobusom do mesta Galati. Mesto se nahaja na skrajnem vzhodu Romunije, ob reki Donavi in je le nekaj 10 km oddaljeno od tromeje med Romunijo, Moldavijo in Ukrajino. Tam smo se udeležili mednarodnega folklornega festivala *Doina Covurluiului*, ki so se ga poleg nas udeležile tudi skupine iz Bosne in Hercegovine, Češke, Slovaške in Poljske.

Na cilj smo se pripeljali z malce zamude, ki so jo povzročile razmere na cesti, a smo vseeno ujeli večerjo, ki je bila po dnevu vožnje težko pričakovana. Hrana je bila, kot smo v prihajajočih dnevih ugotovili, dobro pripravljena in okusna, a primanjkovalo je raznolikosti, saj se je meni iz dneva v dan ponavljal. Nastanjeni smo bili v študentskem domu skupaj s skupino s Poljske. Vsak dan pred nastopom so nam organizatorji priskrbeli vodo, da smo lahko prenašali visoke temperature in soparo.

9. avgusta smo imeli dopoldne prosto, saj se je takrat odvijalo srečanje med vodji skupin in lokalnimi pomembneži. Popoldne je vsaka skupina imela pripravljen 5-minutni program, da se predstavi publiki in drugim skupinam. Naslednji dan smo imeli v dopoldanskih urah možnost tonske in pozicijske vaje na odru, kjer smo tisti večer nastopali. V večernih urah je sledil najdaljši nastop na festivalu, kjer smo morali imeti pripravljen 35 do 40 minutni program. Zaradi same dolžine nastopa so vse skupine predstavile različne splete in noše (mi smo predstavili belokranjske in gorenjske). Da smo lahko to izvedli, so organizatorji priskrbeli šotor v neposredni bližini odra, kjer smo se lahko hitro preoblekli in tako izpeljali naš nastop brez zapletov.

Zaradi večjega števila skupin smo v petek nastopili skupaj s skupino iz BiH in Češke, večer pa so zaključili gostitelji Romuni. Naslednji dan smo bili prosti. Da nam ne bi bilo dolgčas, je bil organiziran ogled muzeja na prostem, kjer smo si ogledali tradicionalno življenje in izgled vasice v preteklosti, čemur je sledil še obisk živalskega vrta Galati. Zvečer smo si ogledali nastope ostalih skupin. Po koncu nastopov in večerji je bilo organizirano druženje skupin v bližnjem pubu.

V nedeljo smo se z našo vodnico dogovorili za ogled botaničnega vrta in sprehod ob reki Donavi, po kosilu pa še priprave na zadnji večer tedna, kjer je večina skupin povzela svoje nastope in ponovno pokazala svoje plese, ki so jih predstavili tekom tedna. Mi smo se odločili, da za zadnji

nastop predstavimo še en splet. Po nastopu in večerji je sledilo pakiranje prtljage, saj smo se naslednji dan ob 7. uri napotili proti domu.

Alina Cunk Perklíč

Kresovci v nemškem Bitburgu

Od 6. do 9. julija 2018 smo Kresovci gostovali na mednarodnem folklornem festivalu v nemškem Bitburgu. S ponosom in veseljem v srcu smo zastopali slovensko zastavo in ponesli našo folklorno zapuščino tudi med nemško prebivalstvo. Publika smo navduševali s plesi dolenjske in štajerske pokrajine ter s koreografijo plesov iz Porabja. Na festivalu so naše društvo suvereno zastopali tudi naši godci in pevci, ki so dokazali, da imamo Slovenci poleg plesa radi tudi lepo in dobro pesem.

Sam festival je bil dobro zasnovan in organizacija je dosegala visok nivo. Nastopi so potekali vsakodnevno, razporejeni pa so bili skozi celoten dan. Naša skupina je večinoma nastopala v popoldanskem terminu, dopoldanski čas pa je bil v večji meri namenjen počitku ali turističnim ogledom. Tako smo enega od prostih dopoldnevov izkoristili za raziskovanje mesta Trier, dana pa nam je bila tudi možnost uporabe bitburškega kopalnega bazena.

Nastopi so potekali na skrbno postavljenih odrih, eden od dopoldanskih pa je potekal kar na ulici, kar bi lahko izpostavila kot manjšo pomanjkljivost oziroma negativno točko festivala, saj nam je konfiguracija terena povzročala nekaj težav. Kar zadeva ozvočenje, bi bilo to lahko nekoliko bolje organizirano, vseeno pa ni predstavljajo večje težave pri izvedbi koreografij. Tonske vaje so se izvajale kar neposredno pred nastopom vsake skupine, kar je bilo morda nekoliko moteče in neprofesionalno. Prav tako nismo imeli možnosti pozicijskih vaj.

Organizatorji so sicer imeli precej dodelan potek samega festivala, odlično delo so opravljali tudi vodiči, je pa res, da se gostujoče skupine v večini niso držale postavljenih časovnih okvirjev, kar je včasih privedlo do precejšnje zamude oziroma časovnega zamika. Hrana na festivalu je bila sicer dobra, vendar nekoliko monotona, saj so se obroki tekom dneva ponavljali. Za osvežilno pijačo je bilo ves čas dobro poskrbljeno.

V času festivala smo bile udeležene skupine nastanjene v različnih motelih, ki so bili nekoliko oddaljeni iz mesta. Sobe so bile res velike in prostorne, na zunanjih površinah pa smo lahko brez težav izvajali tudi vaje. Ker so nastopi potekali v popoldanskih urah (vsaj za našo skupino) in je bila nastanitev izven mesta ter razdeljena v več različnih spalnih kompleksov, je bilo druženje s skupinami nekoliko omejeno, vendar razdalja ne more vplivati na dobro voljo folklornikov in tkanje novih prijateljskih vezi.

Skupine so s strani organizatorjev prejele tudi finančno podporo, ki je za našo skupino znašala 500 EUR. Na splošno lahko rečem, da je bil festival dobro organiziran in da smo se domov vrnili veseli, nasmejani, polni novih izkušenj in z novimi prijateljskimi vezmi ter spomini, ki bodo ostali za vedno.

Klara Golič

Obiskovalce Dnevov narodnih noš pritegnile razstave o oblačilni dediščini

Pomen oblačilne dediščine je pri proučevanju zgodovine in kulturne dediščine pogosto spregledan. Eden pomembnejših festivalov, ki opozarja ravno na ta vidik, je največji etnološki festival v Sloveniji – Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine v Kamniku. Osrednja tovrstna prireditev na Kamniškem pritegne ogromno pozornosti in tudi lani ob 48. izvedbi, ki je potekala od 6. do 9. septembra, je bilo tako.

Tradicionalni vrhunec prireditve je tudi tokrat bila nedeljska povorka narodnih noš. Po ulicah srednjeveškega Kamnika se je sprehodilo okoli 1900 konjenikov, skupin in posameznikov, odetih v narodne noše. Obiskovalci povorke, zbralo se jih je več tisoč, so poleg slovenskih lahko opazovali tudi noše iz BiH, Ukrajine, Črne gore in Cipra. Navdušili pa so tudi starodobni kolesarji, pastirji z Velike planine ter ljubitelji kraških ovčarjev. Dogajanje je spremljal tudi predsednik vlade Marjan Šarec. Ravno ta spreved, ki opozarja na pomemben del oblačilne dediščine, je prepričal britanski medij The Guardian, da je Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine uvrstil med 20 najboljših tradicionalnih festivalov v Evropi. Gre za edinstveni dogodek, ko je možno na enem mestu videti

domačo in tujo oblačilno dediščino. Takšna omemba te globalno prepoznane medijske hiše je pomemben pokazatelj mednarodne prepoznavnosti tega festivala, ki bo prihodnje leto praznoval 50. izvedbo.

A pomemben poudarek festivala so tudi nastopi domačih in tujih folklornih skupin ter spremljajoče razstave. Nastopi folklornih skupin so tisti, ki širši javnosti pokažejo pomemben del kulturne dediščine in jo tudi oživijo. Lani so tako na odru nastopile FS Kamnik s Folklorno skupino Trebaczewianie s Poljske, FS Tine Rožanc ter folklorne skupine iz BiH, Ukrajine, Črne gore in Cipra.

Razstave so tiste del programa, s katerim organizatorji želijo opozoriti na pomembnost ohranjanja oblačilne dediščine. Vpogled v to sta ponudili tudi razstavi *Le kam sodi ta obleka?* v Galeriji nad Kavarno Veronika ter *Spodi n'č, gor pa b'l mau* v Galeriji Dika. Prva je prikazovala originalna oblačila kmečkega prebivalstva na Slovenskem iz 19. in začetka 20. stoletja, druga pa spodnje perilo iz časov, ko je to veljalo še za oblačilo, ki je moralo biti skrito očem.

Na to, kako tesno sta povezani oblačilna dediščina ter folklorne skupine, je opozorila razstava *Markova herbija* v prostorih Občine Kamnik. Gre za predstavitev istoimenskega projekta, ko so mojstri Rezka Lisec, Geza Kisilak in Hedvika Križanič na podlagi znanstvene študije in ob strokovni pomoči dr. Bojana Knifica izdelali povsem novo kostumsko podobo folklorne skupine in tudi opravo za pozvačina. Mednarodno noto celotnemu dogajanju je pristavila razstava *Zakladi hrvaške oblačilne in nesnovne dediščine* v Galeriji Miha Maleš. Na njej so bili predstavljeni dragoceni primeri kostumov Folklornega ansambla Zagreb-Markovac in Posudionice i radionice narodnih nošnji.

Na osrednji TC točki v Kamniku je bilo veliko povpraševanj ravno po razstavah, kar kaže na vedno večje zavedanje, ki ga imajo obiskovalci festivala za tovrstno dediščino. Ravno takšne razstave in festivali, kot so Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine v Kamniku, opozarjajo na to pomembnost dediščine, ki jo moramo ohraniti, če želimo ohraniti tradicijo in zgodovino našega naroda. S to mislijo se organizator festivala, Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik, že pripravlja ne samo na letošnji festival, temveč tudi na jubilejni 50., ki bo prihodnje leto. Ideje, kako nadgraditi in popestriti dogajanje, so dobrodošle. Pošljete jih lahko na dnn@visitkamnik.com.

Samo Trtnik

Napoved prihajajočih dogodkov

Akademsko folklorna skupina Ozara Kranj vabi na 67. letni koncert "Prešeren odmev v Kranju", ki bo 13. aprila 2019 ob 19. uri v Domu krajanov Primskovo v Kranju. Cena vstopnice v predprodaji je 8 EUR, na dan dogodka 10 EUR.

Folklorna skupina Emona pripravlja letni koncert v soboto, 11. maja 2019 v dvorani Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana. Ponovitev koncerta bo v soboto, 18. maja 2019 v dvorani Matije Tomca na Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani. Oba koncerta bosta ob 19. uri.

AFS France Marolt iz Ljubljane bo v nedeljo, 19. 5. 2019 ob 19. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma obeležil 71. letni koncert.

Festival MIFF Piran 2019, ki ga letos že 17. leto organizirata Folklorno društvo VAL Piran in ZKD Piran, se bo odvijal od petka 21. junija do ponedeljka 24. junija 2019. Nastopi bodo na naslednjih lokacijah:

- 21. junija Lonka v Izoli,
- 22. in 23. junija na Tartinijevem trgu v Piranu,
- 24. junija na Bernardinu.

Skupine zaenkrat še niso znane, organizator pa vabi morebitne interese slovenskih skupin, da ga kontaktirajo. Imajo namreč možnosti povabiti še nekaj enodnevnih skupin za petek, soboto ali nedeljo.

Mednarodni folklorni festival Šentfolk se bo odvijal v Šentvidu pri Stični v času od 19. do 22. septembra 2019.

Direktor JSKD podelil zlato plaketo Vasji Samcu
(foto: Sašo Kodrič)